

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 21C/78/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1111216148
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Cviková
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2017:1111216148.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I v Bratislave sudkyňou JUDr. Denisou Cvikovou v právnej veci navrhovateľa: B. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X, Bratislava, t.č. ÚVTOS - Leopoldov, Gucmanova19/670, Leopoldov proti matke: L. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. X/A, Bratislava a maloletému dieťaťu: A.F.O. N., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenom kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, Vazovova 7/A, Bratislava o zapretie otcovstva takto

rozhodol:

- I. Súd návrh navrhovateľa zamietá.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 19.05.2011 sa navrhovateľ domáhal určenia, že nie je biologickým otcom mal. A. N., nar. XX.XX.XXXX z matky L. N. rod. R.. Navrhovateľ uviedol, že s matkou maloletého uzatvoril manželstvo dňa 29.04.2006 pred Mestským úradom Bratislava I. Počas manželstva sa narodil dňa 23.04.2007 manželke syn A.. Od mája 2006 do apríla 2008 bol navrhovateľ vo výkone väzby v Bratislave. Keď sa v apríli roku 2008 z väzby vrátil, zistil že sa manželke dňa 23.04.2007 narodil syn. Pred uzatvorením manželstva sa dňa 15.02.2000 narodila navrhovateľovi a terajšej manželke dcéra C. N.Á.. Pretože v čase rozhodnom pre počatie mal. A. N. navrhovateľ s matkou dieťaťa nesúložil, nepovažoval sa navrhovateľ za otca tohto dieťaťa. Matka dieťaťa sa netajila tým, že mal. A. splodil A. F., nar. XX.XX.XXXX. Keďže sa mal. A. narodil počas trvania manželstva, bol navrhovateľ považovaný za jeho otca, aj keď biologickým otcom maloletého navrhovateľ nemohol byť.

2. Matka maloletého L. N. sa k návrhu navrhovateľa na zapretie otcovstva vyjadrila v obsahu svojho písomného podania z 16.10.2017 doručeného súdu dňa 18.10.2017 tak, že s návrhom navrhovateľa v celom rozsahu súhlasí. Ďalej uviedla, že otcom maloletého A. N. je A. F. nar. XX.XX.XXXX, o ktorej skutočnosti manžela aj informovala. Jej spolužitie s navrhovateľom prerušilo väzobné obmedzenie slobody navrhovateľa. Záverom vyslovila súhlas s tým, aby sú rozhodol o tom, že navrhovateľ nie je otcom mal. A.. Nakoniec žiadala, aby súd konal v jej neprítomnosti.

3. Navrhovateľovi bolo uznesením konajúceho súdu z 29.05.2014 č.k. 21C/78/2011-39 priznané oslobodenie od súdnych poplatkov.

4. Súd nariadil vo veci pojednávanie na deň 28.12.2017, na ktoré predvolal navrhovateľa, matku maloletého a kolízneho opatrovníka. Navrhovateľ a matka maloletého sa na pojednávanie nedostavili. Matka maloletého písomne požiadala súd, aby tento konal v jej neprítomnosti. Navrhovateľ písomným podaním doručeným súdu dňa 14.11.2017 požiadal súd, aby tento konal a rozhodol v jeho neprítomnosti. Súd preto konal a vo veci rozhodol v neprítomnosti navrhovateľa a matky maloletého.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom návrhu navrhovateľa a vyjadrenia matky ako aj obsahom rodného listu maloletého, sobášneho listu vydaného matričným úradom Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto, uznesenia Okresného súdu Bratislava III z 09.02.2015 č.k. 51P/4/2015-44 , uznesenia Okresného súdu Bratislava III sp.zn. 3T/25/2007 z 29.04.2014 a výsluchom navrhovateľa a zistil tento skutkový a právny stav.

6. Z rodného listu vydaného matričným úradom Mestskej časti Bratislava - Petržalka súd zistil, že v knihe narodení matričného úradu zv. 16, ročník 2007, str. 251, por.č. 695 je zapísané dňa 23.04.2007 narodenie dieťaťa mužského pohlavia s neurčeným menom a priezviskom N., miestom narodenia Bratislava-Petržalka, rodné číslo XXXXXX/XXXX a ako matka je zapísaná L. N., rodená R., nar. XX.XX.XXXX a ako otec je zapísaný B. N., rodený N., nar. XX.XX.XXXX.

7. Zo sobášneho listu vydaného matričným úradom Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto súd zistil, že B. N. a L. R. uzatvorili dňa 29.04.2006 manželstvo, ktoré je zapísané v knihe manželstiev matričného úradu vo zv. XX, ročník XXXX, str. XXX, por.č. XXX je zapísané uzavretie manželstva.

8. Uznesením Okresného súdu Bratislava III sp.zn. 3T/25/2007 vydaného dňa 29.04.2014 zarátal súd podľa § 45 ods. 1 Trestného zákona , § 45 ods. 4 Trestného zákona a § 414 ods. 1 Trestného poriadku odsúdenému B. N., nar. XX.XX.XXXX do trestu odňatia slobody uloženému rozsudkom Okresného súdu sp.zn. 3T/25/2007 zo dňa 07.03.2013 zmeneného rozsudkom Krajského súdu Bratislava sp.zn. 4To/60/2013 zo dňa 14.11.2013 väzbu od 29.05.2006 do 27.03.2008 a väzbu od 07.02.2009 do 23.04.2009. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 10.05.2014.

9. Uznesením Okresného súdu Bratislava III z 09.02.2015 č.k. 51P/4/2015-44 bol maloletému A. N., nar. XX.XX.XXXX , v ústavnej starostlivosti Detského domova Sv. Antona pri inštitúte sestier Kapucínok NSJ, dieťa rodičov: matky L. N., nar. XX.XX.XXXX a otca B. N., nar. XX.XX.XXXX ustanovený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave za kolízneho opatrovníka na zastupovanie maloletého dieťaťa ako účastníka konania v procesnom postavení odporcu v 2/rade o zapretie otcovstva v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I, sp.zn. 21C/78/2011 v konaní pred súdom I., II. stupňa na čas do právoplatnosti skončenia vecí. Uznesení nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 18.07.2005.

10. Z výsluchu navrhovateľa uskutočneného dožiadaným Okresným súdom Trnava dňa 29.03.2017 súd zistil, že navrhovateľ pozná matku od októbra roku 1998, s matkou maloletého boli manželia a tohto času sú rozvedení. S matkou sa navrhovateľ intímne stýkal od roku 1998 až do mája 2006, dňa 15.02.2000 sa im narodila dcéra C. N.. Navrhovateľ uviedol, že od 29.05.2006 do 23.03.2008 bol vo väzbe, otcom maloletého A. teda nemôže byť, pričom v rozhodnom období sa matka intímne stýkala s iným mužom, a to A. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorý má byť otcom maloletého A..

11. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka maloletého predneseného na pojednávaní zistil súd, že kolízny opatrovník, vychádzajúc z obsahovo zhodných tvrdení navrhovateľa a matky o skutočnostiach vylučujúcich, že by navrhovateľ mohol byť biologickým otcom maloletého, nemá námietky voči zapretiu otcovstva navrhovateľom.

12. Podľa § 84 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“) otcovstvo sa určuje na základe domnienok otcovstva ustanovených v tomto zákone súhlasným vyhlásením rodičov alebo rozhodnutím súdu.

Podľa § 85 ods. 1 zákona o rodine ak sa narodí dieťa v čase od uzavretia manželstva do uplynutia trojstého dňa po zániku manželstva alebo po jeho vyhlásení za neplatné, považuje sa za otca manžel matky.

Podľa § 86 ods. 1 zákona o rodine platného a účinného od 01.01.2016 manžel môže do troch rokov odo dňa, keď sa dozvedel o skutočnostiach dôvodne spochybňujúcich, že je otcom dieťaťa, ktoré sa narodilo jeho manželke, zaprieť na súde, že je jeho otcom.

Podľa § 88 ods. 1 zákona o rodine manžel má právo zaprieť otcovstvo voči dieťaťu a matke, ak sú obidvaja nažive, a ak nežije jeden z nich, voči druhému. Ak nežije ani dieťa, ani matka, toto právo manžel nemá.

Podľa § 96 ods. 1 zákona o rodine ak je to potrebné v záujme dieťaťa a ak uplynula rodičom dieťaťa lehota ustanovená na zapretie otcovstva, môže súd na návrh dieťaťa rozhodnúť o prípustnosti zapretia otcovstva. V tomto konaní musí byť maloleté dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom.

Podľa § 96 ods. 2 zákona o rodine k súd rozhodne tak, že návrhu podanému podľa odseku 1 vyhovie, a určí, že zapretie otcovstva po uplynutí zákonnej lehoty je v záujme dieťaťa, môže dieťa po právoplatnosti tohto rozhodnutia podať návrh na zapretie otcovstva.

Podľa § 119b (Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2016) ods. 1 zákona o rodine, ak sa manžel alebo jeho opatrovník do 31. decembra 2015 dozvedel o skutočnostiach dôvodne spochybňujúcich, že manžel je otcom dieťaťa, ktoré sa po 7. septembri 2008 narodilo jeho manželke, môže manžel alebo jeho opatrovník na súde zaprieť, že manžel je otcom tohto dieťaťa do 31. decembra 2018, ak sa v tejto veci nezačalo konanie pred 1. januárom 2016.

Podľa § 119b (Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2016) ods. 2 zákona o rodine konanie o zapretí otcovstva manželom matky dieťaťa alebo jeho opatrovníkom, o ktorom súd nerozhodol do 31. decembra 2015, sa dokončí podľa predpisu účinného od 1. januára 2016.

13. Navrhovateľ svojim návrhom zapieral otcovstvo k maloletému A., ktorý sa dňa 23.04.2007 narodil jeho manželke tvrdiac, že nemôže byť jeho biologickým otcom, pretože v čase rozhodnom pre počatie dieťaťa bol väzobne stíhaný, teda obmedzený na osobnej slobode a intímne sa s matkou maloletého A. nestýkal. Rovnako matka maloletého L. N. tvrdila, že navrhovateľ nie je biologickým otcom mal. A., pretože hoci boli manželia, ich spolužitie bolo ukončené v dôsledku väzby navrhovateľa, ktorú navrhovateľ nastúpil dňa 29.05.2006 a väzobne bol stíhaný do 27.03.2008. Matka tvrdila, že otcom maloletého A. je iný muž, s ktorým sa intímne stýkala v čase, keď bol navrhovateľ v dôsledku väzby obmedzený na slobode. Za otca maloletého A. označila A. F.F.. Navrhovateľ a matka maloletého boli v čase narodenia maloletého manželmi. Na základe tzv. prvej domnienky otcovstva bol preto v rodnom liste maloletého A. zapísaný ako otec navrhovateľ, ktorý bol v tom čase manželom matky dieťaťa, hoci tak matka ako aj navrhovateľ si boli vedomí, že biologickým otcom maloletého je iný muž. Kolízny opatrovník zastupujúci maloletého, na základe zhodných tvrdení a vyjadrení navrhovateľa a matky maloletého, súhlasil s návrhom navrhovateľa na zapretie otcovstva k maloletému.

14. Navrhovateľovi podľa § 85 zákona o rodine svedčila prvá zákonná domnienka otcovstva. Jedná sa o vyvrátiteľnú právnu skutočnosť. Na základe návrhu na zapretie otcovstva súd následne skúma, či sú dané podmienky, za ktorých je možné zaprieť otcovstvo manžela matky k dieťaťu. Predtým ako sa súd začal zaoberať meritom veci a teda skúmaniu existencie podmienok zapretia otcovstva, musel posúdiť podanie návrhu na zapretie otcovstva manžela matky maloletého z pohľadu plynutia zákonnej prekluzívnej lehoty stanovenej na podanie takéhoto návrhu otcom dieťaťa.

15. Konanie sa začalo na základe návrhu navrhovateľa doručeného súdu dňa 19.05.2011, teda za právnej úpravy, podľa ktorej mohol manžel do troch rokov odo dňa, keď sa dozvedel, že sa jeho manželke narodilo dieťa, zaprieť na súde, že je otcom dieťaťa. V období od 09.03.2012 do 01.01.2016 právna úprava zapretia otcovstva manželom matky dieťaťa v zákone o rodine absentovala. Podľa právnej úpravy zapretia otcovstva platnej a účinnej od 01.01.2016 môže manžel zaprieť na súde svoje otcovstvo do troch rokov odo dňa, keď sa dozvedel o skutočnostiach dôvodne spochybňujúcich, že je otcom dieťaťa, ktoré sa narodilo jeho manželke. Podľa prechodných a záverečných ustanovení zákona o rodine je potrebné právnu úpravu zapretia otcovstva manželom matky dieťaťa aplikovať aj v prípade, ak v konaní o zapretie otcovstva súd do 31.12.2015 nerozhodol, čo je práve prípad prejednávanej veci.

16. Bez ohľadu na zmenu zákonnej úpravy, tak v čase podania návrhu na zapretie otcovstva dňa 19.05.2011 ako aj v momente rozhodnutia súdu, zákon pod následkom preklúzie práva vyžadoval, aby manžel matky dieťaťa svoje otcovstvo zapieral v trojročnej lehote, ktorá začala plynúť buď od momentu, keď sa dozvedel, že sa jeho manželke narodilo dieťa (právna úprava účinná do 08.03.2012), alebo keď sa dozvedel o skutočnostiach dôvodne spochybňujúcich, že je otcom dieťaťa, ktoré sa narodilo jeho

manželke (právna úprava účinná od 01.01.2016). Skutočnosť, že zákon stanovuje prekluzívnu trojročnú lehotu na zapretie otcovstva vyplýva zo znenia zákona o rodine, jeho ustanovenia § 86. Je teda zrejmé, že márnym uplynutím tejto lehoty právo otca na zapretie otcovstva k dieťaťu, ktoré sa narodilo jeho manželke zaniká (prekluduje sa). Na prekluziu práva musí súd prihliadať zo zákonnej povinnosti (ex offa). Primerané trvanie tejto lehoty je zárukou, že aj keď po určitú dobu je daný prevažujúci záujem otca na zapretí otcovstva, netrvá tento stav neobmedzene a to práve z dôvodu právnej istoty dotknutých účastníkov. Nemožnosť zaprieť, po márnom uplynutí trojročnej prekluzívnej lehoty otcovstvo dieťaťa, nie je však stanovená absolútne. Súd poukazuje na ust. § 96 zákona o rodine podľa, ktorého môže súd na návrh dieťaťa rozhodnúť o prípustnosti zapretia otcovstva, ak je to potrebné v záujme dieťaťa a ak uplynula rodičom dieťaťa lehota ustanovená na zapretie otcovstva. V tomto konaní je dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom. Ak súd tomuto návrhu vyhovie môže dieťa podať návrh na zapretie otcovstva. Zákonodarca zohľadnil skutočnosť, že situácia každého dieťaťa je iná a existujú prípady, v ktorých stabilizácia rodinných pomerov po uplynutí trojročnej lehoty nemusí byť v záujme dieťaťa.

17. V tomto prípade sa navrhovateľ, ktorý návrhom zapieral otcovstvo k maloletému, dozvedel o skutočnostiach dôvodne spochybňujúcich, že je otcom dieťaťa, ktoré sa narodilo jeho manželke v momente, keď sa po prvýkrát dozvedel, že jeho manželke sa maloletý A. narodil a zistil dátum jeho narodenia. Podľa samotného tvrdenia navrhovateľa obsiahnutého v návrhu na zapretie otcovstva, tento zistil po návrate z väzby v apríli roku 2008, že sa dňa 23.04.2007 jeho manželke narodil syn A.. Navrhovateľ bol skutočne od 29.05.2006 do 27.03.2008 obmedzený väzbou na osobnej slobode. Keďže navrhovateľ nešpecifikoval kedy v apríli roku 2008 zistil narodenie a deň narodenia maloletého A., vychádzal súd z premisy, že tomu tak mohlo byť aj posledný deň v mesiaci apríl, teda najneskôr 30.04.2008. Podľa navrhovateľa skutočnosťou dôvodne spochybňujúcou jeho otcovstvo k maloletému, bolo práve jeho obmedzenie na slobode v dôsledku väzby v čase rozhodnom pre počatie dieťaťa, ktorá skutočnosť sa stala zrejmou v momente, keď zistil, že sa jeho manželke narodilo dieťa a dátum narodenia maloletého A.. Trojročná prekluzívna lehota na zapretie otcovstva potom navrhovateľovi začala plynúť najneskôr dňa 01.05.2008 a uplynula 01.05.2011. Návrh na zapretie otcovstva však bol súdu doručený až 19.05.2011, teda po márnom uplynutí prekluzívnej lehoty na podanie takéhoto návrhu, na ktoré uplynutie lehoty musí súd prihliadať ex offa.

18. Nakoľko navrhovateľ podal návrh na zapretie otcovstva po márnom uplynutí zákonnej prekluzívnej trojročnej lehoty, na ktoré uplynutie je povinný súd ex offa prihliadnuť, musel súd návrh navrhovateľa zamietnuť, keď jeho právo domáhať sa určenia, že nie je biologickým otcom mal. A. N., nar. XX.XX.XXXX z matky L. N. rod. R. v čase podania návrhu už neexistovalo.

19. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon nestanovuje inak.

Vzhľadom na citované zákonné ustanovenie Civilného mimosporového poriadku súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne, v dvoch vyhotoveniach na Okresnom súde Bratislava I. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že

právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku).